აღწერილობა

ადგილობრივი (აბორიგენული) ჯიში

კულტურის დასახელება: **ხორბალი**

ბოტანიკური სახელწოდება: ***Triticum aestivum*** L

ჯიშის დასახელება: **იფქლი**

სელექციონერი: **ხალხური**

შემნარჩუნებლი: **სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი**

ჯიშის სტატუსი: **თავისუფალი**

გავრცელება: იფქლი დასავლეთ საქართველოს ადგილობრივი ჯიშია. ძირითადად გავრცელებული იყო რაჭა–ლეჩხუმში, მაგრამ გვხვდებოდა დასავლეთ საქართველოს სხვა მთიან ზონებშიც. მიეკუთვნება სახეობა *T. aestivum*-ს, მაგრამ როგორც მინარევი სახესხვაობა var. *ferrugineum.*

ბიო-მორფოლოგიური მახასიათებლები:

ბუჩქი ბარტყობა	სწორმდგომი (სურ.1) საშუალო
მცენარის სიმაღლე	100-110 სმ.
ღერო ჩაწოლა	მაღალი, მსხვილი (სურ.2) შედარებით გამძლეა ჩაწოლისადმი (სურ.3)
ფოთოლი	ფართე, მცენარე ხასიათდება ძლიერი შეფოთვლით (სურ.4)
თავთავი: სიმკვრივე ფხიანობა თავთავის ღერაკი	თითისტარისმაგვარი / ცილინდრული (სურ.5) ფაჩხატი / საშუალო სიმკვრივის საშუალო სიგრძის, გადაშლილი მკვეთრად გამოსახული ნაჭდევებით (სურ.6)
თავთუნი თავთუნის კილის ფორმა თავთუნის კილის კბილაკი	მრავალყვავილიანი (სურ.7) ოვალური, მოკვეთილი მხარით (სურ.8) გრძელი, წაწვეტებული, ხშირად ფხისმაგვარი
მარცვალი: ფერი კონსისტენცია ცვენადობა	მსხვილი, ოვალური (სურ.9) წითელი ნახევრადრქისებრი დაბალი

განვითარების ტიპი	ნახევრად საშემოდგომო

დამატებითი ინფორმაცია: ძალიან მომთხოვნია ატმოსფეროსა და ნიადაგის მაღალი ტენის მიმართ. კულტურული ტიპის ჯიშია და მგრძნობიარეა მაღალი აგროტექნიკის მიმართ. გავრცელების ზონაში მაღალმოსავლიანია. მარცვლის ნატურა 760–787 გრამს უტოლდება. ხასიათდება დაფქვის მაღალი და პურცხობის საშუალო თვისებით.

სურ1

სურ2

სურ3

სურ4

სურ5

სურ6

სურ7

სურ8

სურ9

ლიტერატურა:

1. პ. ნასყიდაშვილი, მ. სიხარულიძე, ე. ჩერნიში ხორბლის სელექცია საქართველოში. თბილისი 1983
2. ბ. ჯანელიძე, ვ გორგოშიძე საშემოდგომო ხორბლის დარაიონებული ჯიშები საქართველოსათვის თბილისი 1960
3. პ. ნასყიდაშვილი და სხვა - საქართველოს ხორბალი და სელექციური მუშაობა მასზე. თბილისი 2013
4. ასოციაცია ელკანა. საქართველოს აგრარული ბიომრავალფეროვნების ელექტრონული კატალოგი http://catalog.elkana.org.ge/index.php